

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 535/2015-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. novembra 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom Mgr. Pavlom Antošom, Námestie sv. Egídia 93, Poprad, pre namietané porušenie základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 3 a podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajskej prokuratúry v Prešove sp. zn. 1 Kn 479/14/7700 z 18. marca 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. júna 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 3 a podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Krajskej prokuratúry v Prešove

sp. zn. 1 Kn 479/14/7700 z 18. marca 2015 (ďalej len „krajská prokuratúra“ a „uznesenie krajskej prokuratúry“).

2. Z obsahu sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplynulo, že sťažovateľovi bolo uznesením vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, Národnej kriminálnej agentúry, národnej protizločineckej jednotky zo 14. októbra 2014 vznesené obvinenie pre zločin marenia spravodlivosti podľa § 344 ods. 1 písm. d) Trestného zákona na skutkovom základe tam uvedenom. Sťažovateľ bol následne 15. októbra 2014 zadržaný v zmysle Trestného poriadku príslušníkmi Pohotovostného policajného útvaru Krajského riaditeľstva Policajného zboru Prešov a uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 0 Tp 115/2014 zo 16. októbra 2014 bol vzatý do väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku (kolúzna väzba). Otázka ústavnosti a zákonnosti vzatia a držania sťažovateľa vo väzbe však nebola predmetom jeho sťažnosti.

3. Sťažovateľ následne vystupoval v inom trestnom konaní v procesnej pozícii oznamovateľa, na ktorom mali príslušníci Policajného zboru (bod 2 odôvodnenia uznesenia) spáchať zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa v súvislosti s jeho zadržaním, obmedzením osobnej slobody za použitia donucovacích prostriedkov a spôsobením zranení s dobou liečenia 3 až 5 dní, k čomu malo dôjsť pri zadržaní 15. októbra 2014. Uznesením vyšetrovateľa Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, sekcie kontroly a inšpekčnej služby, úradu inšpekčnej služby, odboru inšpekčnej služby – Východ v Košiciach ČVS: SKIS-259/OISV-V-2014 z 28. novembra 2014 bolo oznámenie sťažovateľa odmietnuté, pretože nebol dôvod na začatie trestného stíhania. Sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu o odmietnutí jeho oznámenia bola ako nedôvodná zamietnutá uznesením krajskej prokuratúry napadnutej touto sťažnosťou na ústavnom súde.

4. Sťažovateľ v úvode sťažnosti zjavne argumentuje tak, ako keby jeho sťažnosť smerovala proti väzobným rozhodnutiam všeobecných súdov, keď cituje ustanovenia Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) týkajúce sa práva na slobodu a bezpečnosť, ako aj ustanovenia ústavy a Trestného poriadku týkajúce sa väzobného stíhania. V petite sťažnosti však navrhuje vyslovenie porušenia ním označených

práv iba napadnutým uznesením krajskej prokuratúry, ktoré nebolo vydané v relevantnej súvislosti s jeho väzobným stíhaním. Až v závere sťažnosti sťažovateľ uvádza konkrétne skutočnosti, ktoré podľa názoru majú zakladať porušenie jeho práv uznesením krajskej prokuratúry. V tejto súvislosti sťažovateľ namieta, že skutkový stav v otázke jeho zadržania nebol spoľahlivo zistený, keď neboli vypočuté zúčastnené strany (sťažovateľ a zasahujúci policajti), ale ani prípadní svedkovia (obyvatelia domu, pred ktorým bolo zadržanie realizované). Ďalej tvrdí, že vyšetrovateľ sa riadne nevysporiadal s listinnými dôkazmi a tento nedostatok neodstránil ani prokurátor krajskej prokuratúry, ktorý sa len okrajovo vysporiadal so skutkovým stavom a vlastne nahrádzal nedostatky v postupe vyšetrovateľa. V závere svojej argumentácie sťažovateľ uvádza, že jeho práva boli porušené aj tým, že sa nemal možnosť oboznámiť s vyšetrovacím spisom aj napriek tomu, že uhradil vyčíslené náklady, v dôsledku čoho nemohol kvalifikovane odôvodniť sťažnosť proti uzneseniu o odmietnutí veci.

5. V petite sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vyslovil, že uznesením krajskej prokuratúry boli porušené jeho základné práva podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 3 a podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Ďalej žiada priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 5 000 € a náhradu trov konania.

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 17 ods. 3 ústavy obvineného alebo podozrivého z trestného činu možno zadržať len v prípadoch ustanovených zákonom. Zadržaná osoba musí byť ihneď oboznámená s dôvodmi zadržania, vypočutá a najneskôr do 48 hodín prepustená na slobodu alebo odovzdaná súdu. Sudca musí zadržanú osobu do 48 hodín a pri obzvlášť závažných trestných činoch do 72 hodín od prevzatia vypočuť a rozhodnúť o väzbe alebo o jej prepustení na slobodu.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

7. Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez

ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

9. V zmysle § 31 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) prokurátor preskúmava zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, prokurátorov, vyšetrovateľov, policajných orgánov a súdov v rozsahu vymedzenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány. Podľa § 31 ods. 2 zákona o prokuratúre podnetom sa rozumie písomná alebo ústna žiadosť, návrh alebo iné podanie fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktoré smeruje k tomu, aby prokurátor vykonal opatrenia v rozsahu svojej pôsobnosti, najmä aby podal návrh na začatie konania pred súdom alebo opravný prostriedok, aby vstúpil do už začatého konania alebo vykonal iné opatrenia na odstránenie porušenia zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov, na ktorých vykonanie je podľa zákona oprávnený.

Podľa § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre podávateľ podnetu môže žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor (§ 54 ods. 2).

10. Podnet v zmysle § 31 ods. 2 zákona o prokuratúre a opakovaný podnet podľa § 34 zákona o prokuratúre poskytujú sťažovateľovi účinnú ochranu jeho práv a právom chránených záujmov (m. m. IV. ÚS 158/03, IV. ÚS 80/03, II. ÚS 217/2010). Podnet (opakovaný podnet) zakladá povinnosť prokurátora aj nadriadeného prokurátora sa ním zaoberať, vybaviť ho a spôsob vybavenia oznámiť podnecovateľovi. Použitie týchto právnych prostriedkov je v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde jedným z atribútov

prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ústavy, a teda i podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom (napr. I. ÚS 256/05).

11. Sťažovateľ netvrdil ani nepreukázal, že pred podaním sťažnosti ústavnému súdu podal podnet podľa § 31 ods. 1 zákona o prokuratúre na preskúmanie zákonnosti uznesenia krajskej prokuratúry pri rozhodovaní o jeho sťažnosti proti uzneseniu vyšetrovateľa o odmietnutí veci. Sťažovateľ nie je oprávnený vyberať si orgán verejnej moci, ktorý mu má poskytnúť ochranu označených porušení základných práv. Ústavný súd preto konštatuje, že sťažovateľ, ak sa domnieva, že označené orgány činné v trestnom konaní porušili (ním označené) základné práva, nevyužil (hoci mohol a mal využiť) tie právne prostriedky, ktoré zákon účinne poskytuje na ochranu práv voči rozhodnutiam ním označených orgánov činných v trestnom konaní. Až po ich vyčerpaní by mohla prípadne vzniknúť, ak by boli splnené aj ostatné ústavné a zákonné predpoklady, právomoc ústavného súdu (princíp subsidiarity). Ak však tieto prostriedky nevyužil a za tejto procesnej situácie sa priamo obrátil na ústavný súd, jeho sťažnosť musela byť pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietnutá pre neprípustnosť (§ 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

12. Aj keď sťažnosť bola odmietnutá pre neprípustnosť, ústavný súd nad rámec uvedeného dodáva, že v rámci svojej judikatúry opakovane vyslovil, že právo fyzickej osoby na začatie trestného konania proti inej osobe na základe podaného trestného oznámenia nepatrí medzi základné práva a slobody podľa druhej hlavy ústavy a ani ho nemožno odvodiť z niektorého zo základných práv alebo slobôd (II. ÚS 42/00, II. ÚS 238/02, III. ÚS 198/03). Rovnako ani z čl. 6 dohovoru poškodenému nevyplýva v trestnom konaní právo na začatie a vedenie trestného stíhania proti niekomu [m. m. rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva napr. v prípade *Helmers v. Švédsko* (rozsudok pléna z 29. 10. 1991, sťažnosť č. 1826/85, séria A, č. 212-A, ods. 29); v prípade *Perezová v. Francúzsko* (rozsudok Veľkej komory z 12. 2. 2004, sťažnosť č. 47287/99, ods. 70 a 71, ECHR 2004-I)].

13. Napokon ústavný súd uvádza, že pokiaľ sťažovateľ namietal porušenie základných práv podľa čl. 17 ods. 1 až 3 ústavy uznesením krajskej prokuratúry, v tomto smere sťažnosť mohla byť odmietnutá aj pre zjavnú neopodstatnenosť, keďže týmto uznesením sa nerozhodovalo o jeho osobnej slobode ani o jeho stíhaní či zadržaní. Absentuje preto akákoľvek súvislosť medzi napadnutým uznesením krajskej prokuratúry a označenými základnými právami (m. m. I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 198/07).

14. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku neprichádzalo už do úvahy rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa uplatnených v petite jeho sťažnosti, ktoré sú viazané na to, že sťažnosti by bolo vyhovené (priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, náhrada trov konania).

Poučenie: Proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. novembra 2015